

DUURZAME WARMTE VOOR WASSENAAR

OOK IN DE TOEKOMST UW HUIS DUURZAAM VERWARMEN?

In deze krant leest u wat inwoners, ondernemers en organisaties belangrijk vinden bij de overstap op duurzame warmte. De gemeente Wassenaar schrijft een visie waarin staat hoe Wassenaar gaat overstappen op duurzame warmte: de transitievisie warmte. Hierin staan de mogelijkheden die we op dit moment zien per buurt en de momenten waarop we stappen willen zetten. De gemeente kan dit plan niet alleen maken en heeft daarom aan inwoners, ondernemers en andere organisaties gevraagd om mee te denken via een online vragenlijst en twee online werksessies. Ongeveer 500 Wassenaarders hebben veel kansen, zorgen en ideeën gedeeld. Als gemeente weten we nu wat u belangrijk vindt. Het hele participatieverslag is te downloaden op www.wassenaar.nl/wassenaar-aardgasvrij.

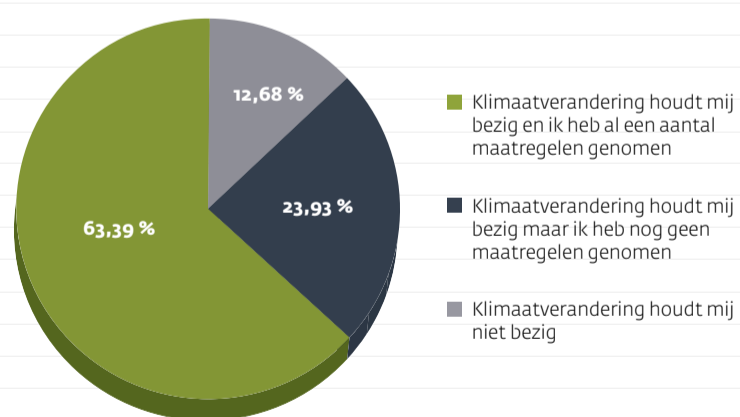
Kunnen we met deze route verder?

Wilt u weten wat de route is naar CO₂-neutraal per buurt? Deze route is in ontwikkeling. U leest op de webpagina www.wassenaar.nl/wassenaar-aardgasvrij wat de contouren zijn van deze route. Wij zijn ook benieuwd naar uw mening over deze samenvatting. Wilt u daarom op de webpagina ook de drie korte vragen beantwoorden? U kunt ook de QR-code scannen om direct naar de vragenlijst te gaan. Met uw input vanuit dit participatietraject en de technisch economische analyse gaat de gemeente de transitievisie warmte schrijven. Deze zal voor eind 2021 klaar zijn en ook door de gemeenteraad goedgekeurd moeten worden.

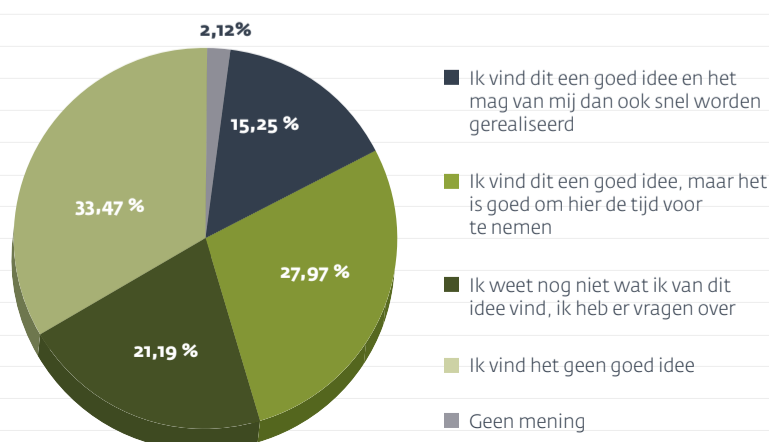
De gemeente Wassenaar wil voorbereid zijn op de toekomst. Eén van de belangrijke opgaven is het tegengaan van klimaatverandering. Om hieraan bij te dragen heeft Nederland als doel gesteld om in 2050 helemaal CO₂-neutraal te zijn. Om dit te halen, zullen we voor die tijd stoppen met het gebruik van aardgas om onze gebouwen te verwarmen. Aardgas veroorzaakt namelijk CO₂-uitstoot, wat een opwarmend effect heeft op het klimaat. Om van het aardgas af te gaan, moeten we overstappen op andere, meer duurzame manieren om onze gebouwen te verwarmen.

WAT VINDEN INWONERS BELANGRIJK?

Houdt u zich bezig met de klimaatverandering?

Wat is uw eerste gedachte als u hoort dat Wassenaar overgaat op duurzaam verwarmen, zonder gebruik van aardgas?

ruim **500**
Wassenaarders
denken mee!

Denk mee!
Laat ons weten
wat u van deze
samenvatting vindt!

Welke van de volgende maatregelen heeft u (of uw verhuurder) al genomen in uw woning/pand?

Top 5 meest genoemde antwoorden (meerdere antwoorden waren mogelijk):

1. Ik heb glas met een betere isolatiewaarde (87%)
2. Ik heb mijn vloer geïsoleerd (65%)
3. Ik heb groen gas of groene stroom (48%)
4. Ik kook elektrisch (36%)
5. Ik heb vloerverwarming (30%)

Waar maakt u zich zorgen over bij het aardgasvrij maken van uw woning/pand?

Top 5 meest genoemde antwoorden (meerdere antwoorden waren mogelijk):

1. De kosten (75%)
2. Het gedoe van een verbouwing van mijn huis (49%)
3. Geluidsoverlast van een eventuele warmtepomp (48%)
4. Of ik mijn huis nog wel warm krijg (45%)
5. Dat ik geen keuze heb in de oplossing voor mijn woning (43%)

DIT GEVEN INWONERS DE GEMEENTE MEE:

DILEMMA'S EN AANDACHTSPUNTEN

We zijn in verschillende werksessies in gesprek gegaan. Voor inwoners, ondernemers en organisaties zijn drie vragen heel belangrijk. Hier leest u wat de deelnemers de gemeente hebben meegegeven als dilemma's en aandachtspunten.

“Hoe ziet het proces er tot 2050 in hoofdlijnen uit?”

Het is voor de deelnemers belangrijk dat er een duidelijke route wordt uitgezet tot 2050. Het is belangrijk dat we met elkaar in 2050 kunnen voldoen aan de afgesproken ambities uit het Klimaatakkoord. Om dit te halen moeten we nu eerste stappen zetten met het CO₂-neutraal maken van onze gemeente.

Inwoners vinden het belangrijk om te starten met isoleren, ventileren en energie besparen. Het is de taak van de gemeente om inwoners daarbij zoveel mogelijk te helpen. Dit kan door betrouwbare informatie, goede financieringsmogelijkheden en goede voorbeelden. Pas wanneer woningen optimaal geïsoleerd zijn, wordt gekeken naar een oplossing om van het aardgas af te gaan. Het is voor inwoners belangrijk dat zij op logische momenten aan de slag kunnen: bij verhuizingen, onderhoud of verbouwingen. Het is belangrijk om op die momenten inwoners actief te voorzien van actuele informatie.

“Hoe zorgen we ervoor dat iedereen wil en kan meedoen?”

- Het is voor inwoners belangrijk dat iedereen mee kan doen.
- De gemeente kan mensen stimuleren om mee te doen!
- Concrete voorbeelden en eerlijke verhalen van andere inwoners helpen om mensen te activeren.
- Om alle inwoners te bereiken, is het belangrijk om de buurten in te gaan en te zorgen dat bewoners ook onderling met elkaar in gesprek gaan om ervaringen uit te wisselen.
- Het is belangrijk dat de gemeente zichtbaar maakt wat er al gebeurt. Bijvoorbeeld in de lokale media, in video's, door het delen van goede voorbeelden in de wijk en via de buurtverenigingen.

“Hoe kiezen we per buurt voor de meest logische oplossing?”

Elke buurt in Wassenaar heeft eigen kenmerken: zomaar met een hele buurt overstappen op bijvoorbeeld een warmtenet, is dus niet overal een goed idee. Inwoners hebben

meegedacht over de wijze waarop we per buurt de meest logische oplossing kiezen. Er zijn verschillende mogelijkheden genoemd:

Op basis van type huizen in de buurt:

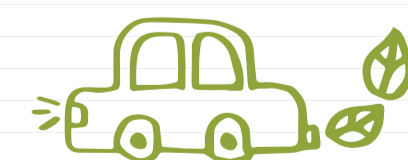
De oplossing wordt gekozen op basis van de type woning. Woningen met vergelijkbare kenmerken, die in eenzelfde soort buurt staan, kunnen allemaal dezelfde oplossing kiezen.

Op basis van kosten:

Het liefst starten inwoners met buurten of woningen waar het overstappen op een duurzaam alternatief het minst kost. De gemeente laat zich adviseren wat per buurt de oplossing met de minste kosten is.

Op basis van hoe inwoners tegen het overstappen aankijken:

Op plekken waar mensen enthousiast zijn om te beginnen, kunnen zij direct aan de slag. Daar waar mensen nog twijfelen, wordt eerst isoleren en besparen geadviseerd. Daarna gaan we in gesprek over een duurzame warmte oplossing.

Het hele participatieverslag is te downloaden op www.wassenaar.nl/wassenaar-aardgasvrij. Op deze webpagina kunt u ook de werkplaatsen terug zien en geven we antwoord op de veel gestelde vragen.

DE EERSTE STAPPEN TOT 2030:

HIERMEE GAAN WE DIRECT AAN DE SLAG!

Belangrijke uitgangspunten

Gemeente, inwoners, ondernemers en organisaties hebben met elkaar de volgende uitgangspunten benoemd waaraan oplossingen voor het duurzaam verwarmen van woningen moeten voldoen:

1. Het alternatief is betaalbaar voor de eindgebruiker, heeft een gunstige terugverdientijd, is woonlastenneutraal en leidt niet tot (meer) energiarmede.
2. Het alternatief draagt daadwerkelijk bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen.
3. De realisatie van het alternatief is haalbaar (zowel in tijd als geld).
4. Woningeigenaren hebben invloed op de keuze.
5. De alternatieve oplossing is betrouwbaar (temperatuur in de winter, leveringszekerheid).
6. Het alternatief is te realiseren met minimale noodzakelijke aanpassingen voor gebouweigenaren (zowel binnen als buiten het pand).
7. Het alternatief heeft de laagste nationale (totale) kosten.
8. Het is duidelijk hoe het alternatief ook op de lange termijn impact heeft (rendement, ruimte om nieuwe ontwikkelingen mee te nemen).
9. Het alternatief biedt ruimte voor collectieve actie (buurtgericht).
10. Het alternatief zorgt voor minimale overlast voor de buurt en de openbare ruimte (bijv. geen geluidsoverlast, kappen van bomen).
11. Het alternatief heeft een positieve invloed op het wooncomfort.

De gemeente Wassenaar gaat op basis van deze uitgangspunten aan de slag met het schrijven van de transitievisie warmte en daarna de buurtvisies. De uitkomsten van het participatieproces en de technisch economische analyse nemen we hierin mee. De transitievisie warmte wordt aan de hand van de laatste technieken en kosten iedere 5 jaar herzien.

Wat kunt u nu al doen?

In aanloop naar een definitieve overstap kunt u nu al aan de slag met deze acties waar u zeker geen spijt van krijgt:

1. **Energie en warmte besparen:** wat u niet nodig heeft hoeven we ook niet op te wekken of leveren.
2. **Isoleren en ventileren:** heeft u concrete tips nodig om hiermee aan de slag te gaan? Vraag het de adviseurs van het Duurzaam Bouwloket of (voor historische panden) de Groene Grachten.
3. **lagetemperatuurverwarming realiseren:** wat de oplossing straks ook wordt, hoe lagere temperatuur nodig is om uw huis te verwarmen hoe duurzamer.

Mensen of groepen die nu al klaar zijn voor de definitieve overstap naar een alternatieve warmtebron worden door de gemeente gestimuleerd en geadviseerd. Zo kunnen inwoners altijd in gesprek met de gemeente over wensen en ideeën. We kijken samen naar natuurlijke momenten: is het voor u verstandig om nu deze maatregelen te nemen / overstap te maken? Waar mensen nog twijfelen, wordt eerst isoleren en besparen geadviseerd.

Wat gaan woningcorporaties in Wassenaar doen?

De afgelopen jaren hebben de woningcorporaties veel geïnvesteerd in het projectmatig verduurzamen van haar woningbezit. Tot 2030 richten zij zich in de eerste plaats op het verder isoleren van de woningen en het opwekken van energie aan de woning, bijvoorbeeld door middel van zonnepanelen. Onafhankelijk van de toekomstige warmtevoorziening is goede isolatie van belang. Dit verlaagt het energieverbruik (en daarmee de energielasten) voor de huurders. En het maakt het overstappen van gas op andere energiebronnen in de toekomst gemakkelijker. Daarnaast zal alle nieuwbouw die de corporaties realiseren ten minste voldoen aan de BENG-normen (bijna energieneutraal).

Wilt u weten wat u in uw buurt kunt verwachten?

Op de website www.wassenaar.nl/wassenaar-aardgasvrij hebben we een kaart geplaatst. In de kaart staat per buurt omschreven wat de mogelijkheden zijn voor de oplossingen in uw buurt, wat u de aankomende jaren kunt verwachten en wat u nu al kunt doen. Ook verwijzen we door naar meer informatie over uw buurt zoals het aantal en type woningen en het warmte- en energieverbruik.

HOE GAAN WE NU VERDER?

De gemeenteraad moet de transitievisie warmte eind 2021 goedkeuren. Daarna gaan we stap-voor-stap aan de slag met het CO₂-neutraal maken van Wassenaar. We kijken welke buurten kansrijk zijn om mee aan de slag te gaan, oftewel waar we plannen verder kunnen uitwerken en vervolgonderzoek kunnen doen. We willen als gemeente alle plannen steeds samen met u maken. Daarom maken we na de transitievisie warmte met iedere buurt een buurtplan. In dit plan omschrijven we welke acties we gaan ondernemen voor energiebesparing, isolatie en de overstap op een duurzame bron.

Op de korte termijn:

Zomer 2021: Resultaten verwerken tot transitievisie warmte

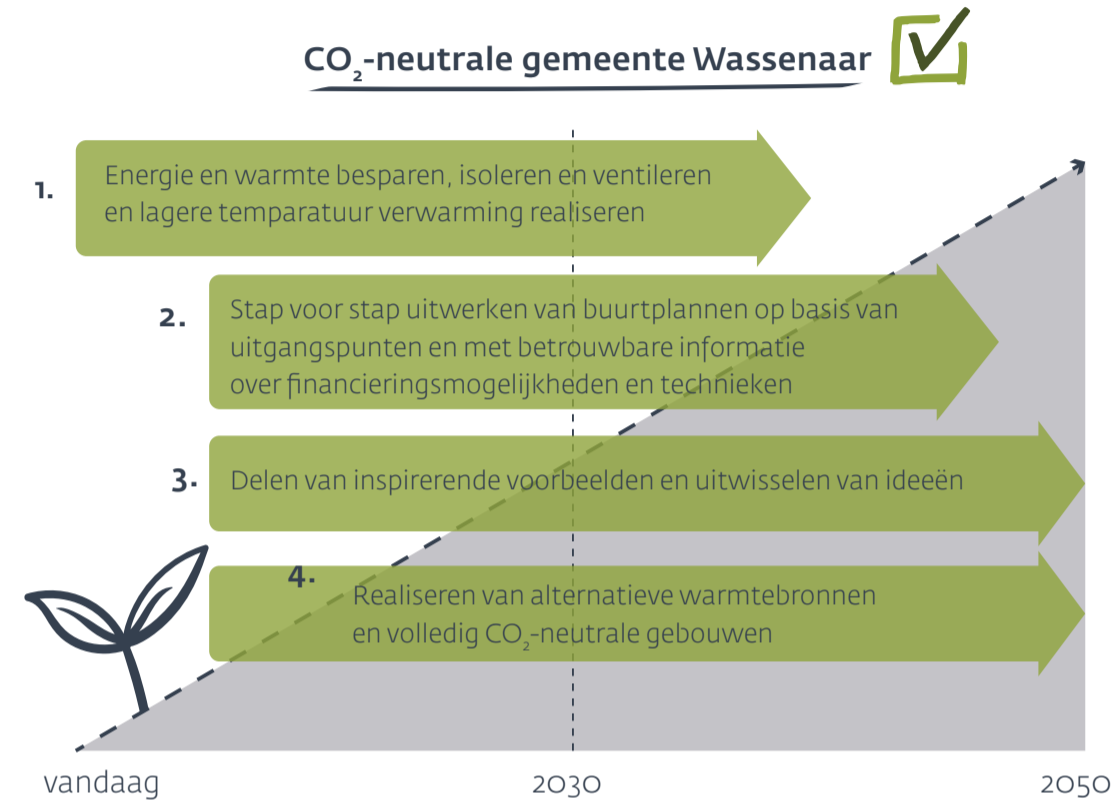
Eind 2021:

Transitievisie warmte 1.0 vaststellen (herzien om de 5 jaar)

Vanaf januari 2022 tot 2050:

Met de transitievisie warmte in de hand en samen met inwoners worden buurtplannen en keuze voor duurzame warmtebron gemaakt

CO₂-neutrale gemeente Wassenaar

Kunnen we op deze route verder?

Laat ons weten of we op de goede weg zijn! Hebben we de inbreng van inwoners en ondernemers goed verwerkt? En wat vindt u van de eerste plannen? Beantwoord drie korte vragen op www.wassenaar.nl/wassenaar-aardgasvrij of via de QR-code!

DIT WERKT DE GEMEENTE WASSENAAR

VERDER UIT IN DE TRANSITIEVISIE WARMTE

Inwoners, ondernemers en organisaties hebben duidelijk aangegeven wat zij nodig hebben om aan de slag te gaan.

Een duidelijk plan en heldere visie

Er is behoefte aan een heldere visie met concreet stappenplan tot 2050. Inwoners verwachten van de gemeente een duidelijke regierol bij de uitvoering van het plan en het behalen van de doelen. De transitievisie warmte en daarna de buurtplannen gaan hier zeker aan voldoen.

Inspiratie en uitwisselen van ideeën

Er is behoefte aan een (online) plek waar Wassenaarders alle betrouwbare informatie kunnen vinden over maatregelen. Welke partijen zijn er in Wassenaar? Welke maatregelen zijn er mogelijk? Wat is voor mij het meest betaalbaar? Ook inspirerende voorbeelden kunnen helpen om zelf aan de slag te gaan.

Inwoners dragen de volgende ideeën aan om dit concreet te maken:

- ✓ een mobiele buurtbus
- ✓ een steunpunt in de bibliotheek of andere toegankelijke locatie
- ✓ energicoaches aan huis
- ✓ een energiemarkt
- ✓ een online platform waar iedereen zijn ideeën op kan plaatsen

“Zet goede initiatieven uit Wassenaar in het zonnetje: hierdoor worden anderen ook geïnspireerd om mee te doen!”

Betrouwbare informatie over financieringsmogelijkheden en techniek

De inwoners van Wassenaar vinden betrouwbare informatie over de oplossingen en de uitvoerbaarheid ervan heel belangrijk. Een goed overzicht van voor- en nadelen helpt hierbij. De gemeente is verantwoordelijk voor het verzorgen van deze betrouwbare informatie. Hiervoor maken ze gebruik van inhoudelijke experts zoals Duurzaam Bouwloket.

Inwoners hebben behoefte aan informatie over:

- ✓ Welke mate van isolatie is er nodig in mijn woning?
- ✓ Welke investering zou ik moeten doen?
- ✓ Wat levert de oplossing mij op aan energiebesparing of wooncomfort?
- ✓ Zijn er mogelijkheden voor financiering, zoals subsidies?

